

פגיעה בעובר למניעת סבל מהאם ועל הריצה המהירה ל-IVF

לכבוד העורך,

הרב שלמה דיכובסקי שליט"א במאמרו על הרגעת היולדת [אסיא ע"ה-ע"ו (כרך י"ט, ג-ד) שבט תשס"ה, לעיל עמ' 402-396] עוסק בשני נושאים.

א. הרגעת היולדת גם על ידי פעולה חודרנית. ראייתו היא מדיני שבת, שהותרו לצורך יתובי דעתא דיולדת. לאור כך מסיק שניתן גם לבצע פעולות חודרניות לצורך זה. אך קשה שהרי התירו לחלל שבת כדי לרפא החולה ולא התירו לגזול לצורך ריפוי? אם כן בנידונינו התירו חילול שבת אך לא התירו לחבול באדם עצמו (שזה בוודאי יותר מגזילה) ובוודאי שלא לחבול בעובר, ואף לסכן את חייו לצורך כך. שהרי ניקור מי שפיר טומן בתוכו סכנה גם לעובר.

ב. בתשובה לשאלתו של הרב בורשטיין – שוקל הרב דיכובסקי לחייב את בן הזוג לפנות להפרייה. הרב מסתמך על קביעתו של פרופ' משיח, שבכל מקום שמתגלית בעיה רפואית בכניסה להריון, עדיף לפנות מיידית להפרייה חוץ גופית ולא לבזבז זמן בטיפול תרופתי או כירורגי. קביעתו של פרופ' משיח אינה מקובלת באופן גורף בעולם הרפואה (לא פה המקום לפרט את העומד מאחורי קביעה זו של פרופ' משיח). הטיפולים התרופתיים ובוודאי הטיפולים הכירורגיים מביאים תוצאות לעיתים מזומנות ופותרים את השאלות השונות העולות מן ההפרייה החוץ גופית. בנוסף לכך יש להביא בחשבון נתון שאינו מדווח על ידי פרופ' משיח המראה שבילדים ש"נוצרו" על ידי הפרייה חוץ גופית יש יותר מומים מולדים ויותר קשיי למידה שונים. האם ניתן לחייב בן זוג הטוען: איני מעוניין להיכנס להרפתקה זו של הפרייה חוץ גופית, הן מבחינת הקושי (לאישה – יכול להגיע עד כדי סכנה), הן מבחינת התוצאה (יותר מומים).

ד"ר אוריאל לוינגר

תשובת העורך:

להערותך הראשונה: לגבי דין חובל בעצמו – האיסור לא קיים אם החבלה העצמית נעשית לצורך, כמבואר בפוסקים (למשל: אג"מ, חו"מ ב' סי' סו), ובמיוחד שהחבלה לא נעשית "דרך ניציון" כנדרש ע"י הרמב"ם כדי לעבור על איסור חובל.

להערותך השניה: האם מותר לאם לסכן במעשיה את העובר כדי למנוע מעצמה סבל גדול, השאלה יפה אך התשובה לה מחייבת דיון נפרד, ועוד חזון למועד. וראה מש"כ לעיל עמ' 404 בסוף הע' 5.

להערותך השלישית: דעתי כדעתך. כולל מה שכתבת שלא פה המקום. וראה מה שכתבתי על כך באסיא ע"פ עמ' 106 בהע' 8.

מקור: אסיא ע"פ, עמ' 204 (2007)